

- Hoe wordt er binnen de groepen met media gewerkt?
Maken jullie eigen programma's die alleen binnen de groepen gebruikt worden, en laten jullie mensen zelf werken met video of iets dergelijks?

Alle groepen hebben videorecorders, waardoor ze programma's op hun eigen tijd binnen de groep kunnen afdraaien. Dit heeft het voordeel dat mensen er dan meteen over kunnen praten en dat je programma's kunt inzetten wanneer je denkt dat dat nuttig is.

Toen er ook draagbare sets te leen waren, is er door groepen ook actief gewerkt met televisie, bijvoorbeeld toen de Open School in haar bestaan bedreigd werd, heeft een groep vrouwen een band gemaakt over hun functioneren als Open School-groep. Een andere groep heeft eens een band gemaakt over flatneurose. En een groep maakte een band over de communicatieproblemen tussen hen en de centrale organisatie in Zeist.

- Men gebruikte de video dus om problemen mee te inventariseren en zichtbaar te maken voor anderen?

Ja, de programma's die gemaakt zijn, kunnen door anderen worden geleend en gebruikt. Hiervoor is in Zeist een mediatheek opgezet.

Bovendien leerden de deelnemers door het maken van een programma dat daarbij de beeldtaal een rol gaat spelen, dat er beslissingen genomen moeten worden die bestaan uit keuzes uit het materiaal, en dat er moet worden samengewerkt om een produkt tot stand te brengen.

Overigens is bij het begin van de Open School vooral uitgegaan van het gebruik van televisie als instructiemiddel. We konden toen VCR aanschaffen voor de groepen om programma's af te draaien en we hadden een vaste camera om 'groepsprocessen' mee op te kunnen nemen.

't Eigen gebruik van camera's om op pad mee te gaan en om je eigen situatie op te nemen en dat weer terug te brengen naar je groep of aan andere groepen te laten zien, een benadering die vooral uit het vormingswerk is gekomen, vereist andere apparatuur, daarvoor heb je draagbare recorders nodig. In 1976 zijn we met het ministerie gaan praten over de aanschaf van draagbare Sony's maar dat stuitte op moeilijkheden. Men vond het te duur. Bovendien heb je niet genoeg aan camera's, maar heb je ook montage-apparatuur daarbij nodig. Uiteindelijk hebben we drie draagbare sets mogen aanschaffen die meestal constant in gebruik zijn.

Ik denk dat vanuit het idee waarmee de Open School gestart is, namelijk dat mensen leren door ervaringen op te doen en dat ze die ervaringen ook moeten kunnen omzetten in handelen, dat deze manier van werken daarvoor belangrijk is.

kort & krachtig

leesvoer

Schoolboeken

Een beperkt aantal schoolboeken betreft het kijken naar tv-programma's in hun leerstof. Het betreft met name de nieuwere schoolmethodes die voor het gehele voortgezet onderwijs ontwikkeld zijn.

De nieuwigheid van de methodes leidt er in enkele gevallen toe, dat de totale aandacht voor dit onderwerp nog moeilijk te schatten is, omdat pas het eerste deel (in sommige gevallen ook deel 2) van de methode in de handel is. Dit is onder meer het geval bij de methode *Zeg nou zelf, Taal geen kunst, Wat je zegt ...* (allen voor het lbo) en *Taal met effect* (voor de brugklas).

De drie eerstgenoemde methoden maken de leerlingen gewijs in het programmablad, geven aan welke keuzes op een avond gemaakt worden en proberen leerlingen zich bewust te laten worden van hun keuze door hen o.a. kijkrapportages te laten schrijven. Deze rapportjes waarin leerlingen hun waardering voor het programma kunnen neerschrijven, worden vaak klassikaal beproken.

In *Taal met effect* moeten leerlingen al nadenken over hun eigen houding ten opzichte van de televisie en maken zelf een stukje tv-scenario.

In de boeken die wat meer thematisch werken is er vaak in de delen een thema-hoofdstuk voor de televisie gereserveerd. Dit is bijvoorbeeld het geval in *Taal Vandaag*, *Taalwerk*, *Communicatie* (Ibo), *Paard van Troje* (mbo), *Tussen de regels* en *Taalboek* (beide voor de bovenbouw havo/vwo) het geval.

In *Taal Vandaag 2* wordt aandacht besteed aan het programmablad, in het derde deel wordt gesproken over verschillende soorten tv-programma's, geweldseries en over beïnvloeding via de tv. Bij dit laatste onderwerp gaat men nader in op de verhouding beeld en commentaar en op de interviews van de televisie.

In *Taalwerk* (deel 2 en 3) en *Communicatie* (deel 1, 2 en 3) komt het kritisch analyseren van tv-programma's (in het bijzonder van tv-films) naar voren. In *Taalwerk 3* krijgen de leerlingen ook uitvoerig informatie over de totstandkoming van een film. In *Communicatie* wordt de nadruk gelegd op de zeggingskracht van de beeldtaal. De analyses lopen o.a. uit op het zelf schrijven van tv-recensies.

De schoolboeken voor de oudere leerlingen, zoals *Paard van Troje* (deel 2), *Tussen de regels* (deel 2) en *Taalboek* (deel 2A) laten hen duiken in verschillende artikelen over de gevaren van de massamedia. *Paard van Troje* gaat hierbij onder meer in op de identiteit van de omroepen en op de invloed van de kijkcijfers. Ook *Tussen de regels* schenkt aandacht aan de pluriformiteit van de media en aan de waarde van de informatieve programma's. *Taalboek* geeft tenslotte twee teksten over het mogelijkere wijsgedrukt worden van de kleine omroepen. Naar aanleiding van deze teksten kunnen discussies in de klas ontstaan.

Genoemde schoolboeken:

J. Bakkers e.a. *Zeg nou zelf* Malmberg, Den Bosch
H. van der Kooi *Taal geen kunst* Ten Brink, Meppel

G. Lubbers e.a. *Wat je zegt ...* Muusses, Purmerend

S. ten Brinke & W. Drop *Taal met effect* Wolters-Noordhoff, Groningen

J. Vos & H. van der Laan *Taal Vandaag* Ten Brink, Meppel

Communicatie NCB, Tilburg

Corjanus e.a. *Paard van Troje* Ten Brink, Meppel

H. Meijerink & J. Vos *Tussen de regels* Wolters-Noordhoff, Groningen

H. Hulshof e.a. *Taalboek* Versluys, Amsterdam

Over onderwijs en media

Didaktik der Massenkommunikation. 3 delen

Reent Schwarz e.a., Metzler Verlag,

ISBN 3 476 300 323

Het eerste deel, dat als ondertitel heeft 'Manipulatie door de massamedia, 'Aufklärung' door de school?', bevat een aantal theoretische artikelen waarin o.a. door Reent Schwarz een overzicht gegeven wordt van de manier waarop men in het onderwijs de mediapedagogiek invult. De auteurs leveren kritiek op de gedachte die ervan uitgaat dat men mensen immuun zou kunnen maken tegen manipulatie, door hen kennis van de

techniek van de media bij te brengen. Inzicht in de regels van de taal, in rethorische technieken of in beeldtechnieken leidt volgens Schwarz niet tot inzicht in de mechanismen op grond waarvan deze technieken gebruikt worden. Vaak beheersen moralistische categorieën daarbij de beoordeling van de massamedia: het hangt van de morele integriteit van een redacteur of filmer af of er al dan niet gemanipuleerd wordt. De voorwaarden waaronder producten tot stand komen, worden daarbij meestal niet gethematiseerd.

De ideologie-kritische benadering wordt door de auteurs als beter gezien. Deze probeert de interpretaties die de televisie van de werkelijkheid geeft, als partijdig te laten zien, waarbij de massamedia gezien worden als dragers van heersende ideologie. Ook deze opvatting wordt bekritiseerd omdat ze kan leiden tot het beeld van de media als almachtige heersers, die het bewustzijn van de massa controleren en vervormen. Tegen deze 1984-achtige opvattingen, stelt Schwarz, dat het van belang is te vragen naar de gebruikswaarde van de media. Welke mogelijkheden zijn er voor mensen om de media voor hun doelstellingen in te zetten?

Het tweede deel bestaat uit drie hoofdstukken. Het eerste bevat voorbeelden voor een mediapedagogiek in de door Schwarz geschetste richting. Hij zelf ontwikkelt een vrij uitgewerkte lessenserie waarbij leerlingen het beeld dat in comics over Latijns-Amerika geleverd wordt, gaan vergelijken met andere bronnen. Uitgangspunt daarbij is steeds het belang waarmee een bepaalde voorstelling van zaken gegeven wordt.

Comics geven evenals krante-artikelen etc. informatie over de wereld en bieden interpretatiekaders, vindt Schwarz. Ook wordt er een project beschreven waarbij leerlingen werken met video en dat als middel leren gebruiken om zicht te krijgen op bijvoorbeeld de mogelijkheden van alternatieve woonvormen voor jongeren. Er wordt dus in de thema-keuze aangesloten op problemen waar jongeren dagelijks mee zitten.

Het tweede hoofdstuk bevat analyses van een aantal televisieprogramma's. Knut Hickethier bekijkt bijvoorbeeld de invloed die de reclame heeft op de inhoud van amusementsprogramma's. Hoewel dit stuk specifiek gericht is op de Duitse (en Amerikaanse) situatie, waarbij bedrijven invloed kunnen uitoefenen op de totstandkoming van programma's, is dit artikel ook te gebruiken binnen de Nederlandse situatie, vooral wanneer hij beschrijft hoe bepaalde minderheidsgroeperingen op de televisie getoond worden. Daarbij neemt hij een serie als voorbeeld, waarin het thema vrouwenemancipatie ter sprake komt en probeert te laten zien hoe dit thema middels camera-instellingen, beeld en geluid de kijker de suggestie geeft dat hem iets over de werkelijkheid geleerd wordt, waarbij hij eigenlijk wordt opgescheept met stereotypen en vooroordelen.

Hij pleit er niet voor, dat series alleen maar beleerend zouden moeten zijn, maar vraagt zich wel af of het niet mogelijk is programma's te maken die onderhoudend zijn en waarin de werkelijkheid analytisch en vanuit een probleem bekeken wordt.

Het derde hoofdstuk bevat een stuk van Horst Holzer over de economische basis, de organisatie en de functie van de massamedia binnen de BRD.

Het derde deel beschrijft een project dat door samenwerking van een school met een televisiemaatschappij tot stand gekomen is. Leerlingen kwamen hierbij tot de ontdekking dat de belangen van de televisiemaatschappij vaak niet overeenkwamen met hun belangen.

Bedoeling van het project was leerlingen in staat te stellen met andere leerlingen te 'praten' over problemen die zij in het dagelijks leven ervoeren. Heel uitvoerig wordt besproken hoe men gewerkt heeft, waarbij het uitgangspunt als volgt zou kunnen worden samengevat: 'Geen mens die een reis gaat maken, zal zich eerst laten informeren over het reizen in het algemeen, de voor- en nadelen van het massatoerisme of over de technische voorwaarden waaronder het verkeer verloopt. Men bedenkt een reisdoel en gaat vervolgens kijken hoe men daar het beste komt. Daarbij zal men zich afvragen of het beter is om met de trein of de auto te gaan. Niet zozeer vanuit een kritiek op de verschillende verkeerswegen, maar afgeleid uit zijn wens om z'n reisdoel te bereiken. Z'n interesse voor het verkeer kan niet afgeleid worden van z'n interesse in verkeer in het algemeen, maar omdat men het verkeer nodig heeft om vakantie te houden, vrienden te bezoeken, etc. Op dezelfde manier gebruiken mensen ook de televisie niet zomaar, maar met een of ander doel. Dat doel heeft te maken met hun ervaringen en hun manier van leven.' Het onderwijs moet die relatie zien te leggen en dat betekent, volgens de samensteller van dit derde deel, M. Peach, dat leerlingen leren de televisieprogramma's te toetsen aan hun belangen. Dit zou voor de school wel eens kunnen betekenen dat ze haar manier van kennisoverdracht ter discussie stelt en zich afvraagt of leerlingen niet net zoveel of misschien meer leren door hun eigen denkbeelden te confronteren met andere bronnen uit de werkelijkheid. Hierin zou video dan een rol kunnen spelen als communicatiemiddel en als middel om ervaringen in beeld te brengen. Ook andere doelen als leren samenwerken, leren op welke grenzen je stuit wanneer je samenwerkt met programmamakers en daardoor leren hoe het televisiebedrijf werkt, komen daarbij ter sprake. Hoewel een dergelijk project op de meeste scholen utopisch is, kun je er toch een hoop van leren.

Nijmeegse reader over media en onderwijs

De afdeling vakdidactiek Nederlands van de Katholieke Universiteit Nijmegen verzorgt een cursus over 'Audiovisuele media en moedertaalonderwijs'. Voor die cursus waarin aandacht besteed wordt aan media als middel en als doel binnen moedertaalonderwijs, is een zeer omvangrijke materiaalverzameling samengesteld. Zo'n drieduizend pagina's aan artikelen en fragmenten uit boeken die de laatste tien jaar verschenen zijn. Het geheel is geordend in de volgende hoofdstukken:

- I Moedertaalonderwijs en massamedia-opvoeding
- II Leerplanontwikkeling op het gebied van de massamedia-opvoeding
- III De betekenis en de werking van beelden
- IV Tekst en beeld in het algemeen; reclame; strips
- V Communicatiekanalen in de wereld
- VI Werken met de bandrecorder, de radio en grammofoonplaten in de lessen Nederlands
- VII Het hoorspel

VIII Het interview

- IX Het gebruik van de tv en de videorecorder in de lessen Nederlands; het journaal
- X Vertelstructuren in film en verhaal; de verfilming van verhalen
- XI Dramatische vorming en audiovisuele vorming
- XII Foto's
- XIII De krant
- XIV De aandacht die schoolboeken besteden aan massamedia
- XV Technische aspecten van band- en videorecorder en fototoestel.

In het laatste deel staan adressen van instanties die zich met av-vorming bezig houden en een lijst van av-tijdschriften.

Moedertaalonderwijs en media is samengesteld door Sjef Klinkenberg, Ine Spee en Bernard Tellegen. 6 delen. Prijs per deel ca f 25,-. Te bestellen bij de KU, Instituut Nederlands, Erasmuslaan 40, Nijmegen.

Media bij projectonderwijs

Televisie, film en krant kunnen uitstekende hulpmiddelen zijn bij het uitvoeren van projectonderwijs. Een tweetal projecten vonden wij bij de Projectenbank, waarin voorbeelden van projectonderwijs verzameld worden.

A Project 'Communicatie' (nr 1977-6) is uitgevoerd op een basisschool in Purmerend. Het doel van het project was: 'Na inventarisatie van informatie- en communicatiemiddelen, het ontdekken van de relatieve waarde c.q. waarheid van informatie.'

De werkwijze was, dat de leerlingen zelf werkten aan het maken van een schooldagblad, een tv-uitzending (op video) en een radioprogramma. Door de nadruk op het zelf-maken, bleef het project bijna te technisch.

B Project 'Media' (nr 1978-3) is uitgevoerd tijdens een projectweek op de Rotterdamse scholengemeenschap voor mavo, havo en atheneum. Het project werd uitgevoerd om de deelnemers een wat dieper inzicht te laten krijgen in de manieren waarop de media functioneren en hen iets meer een eigen mening te laten vormen over het gebruik dat 'zenders' en 'ontvangers' van de media maken. In de intensieve voor bereidingsfase waren contacten gelegd met 22 media-instellingen, waarvan er minstens 2 door elke leerling werden bezocht (op grond van een bepaalde voorkeur van de subgroep). Hierover rapporteerden de leerlingen aan elkaar. Het project was erg geslaagd.

Genoemde projecten zijn verkrijgbaar bij de Projectenbank, Red. secr. School en Wereld, Wüstelaan 80, 2082 AD Santpoort, tel. 023 - 379809.

Verslag van een media-project

Sinds november 1979 bevat 'Vernieuwing van opvoeding, onderwijs en maatschappij' elke maand een aflevering van de artikelenreeks 'Televisie in de Hamburgerstraat' door Tilly van Wijk en Joop Glijn. Beide zijn Utrechtse studenten die met leerlingen uit klas 4, 5 en 6 van de Utrechtse Regentesseschool een tijdlang projectmatig werkten.

Uit hun observaties was gebleken dat televisieprogram-

ma's een telkens terugkerend onderwerp vormden voor het spel en de gesprekken van de kinderen. Daarom werd Televisie gekozen als thema van het project. De artikelen laten vooral zien hoe het project in de praktijk verliep, terwijl ook voortdurend gestreefd wordt naar een verantwoording van de activiteiten. Doel van het project is in eerste instantie, dat leerlingen inzicht verwerven in de manier waarop het medium televisie zijn beeldtekens gebruikt. Uiteindelijk moet dit resulteren in het meer zicht krijgen op de eigen werkelijkheid. In de informatie-verwervende en -verwerkende fase is televisie kijken thuis voor de leerlingen onderwerp van onderzoek. Later leiden de activiteiten tot het maken van een echt televisie-schooljournaal door de kinderen. De leerlingen laten in hun opnamen allerlei situaties zien die direct met henzelf en de school te maken hebben. Elke fase van het project is nauwgezet beschreven en een eventuele bundeling van de artikelen zal nuttig beeldmateriaal kunnen leveren voor wie het aandurfte rond het voor kinderen actuele thema Televisie een project te beginnen.

Vernieuwing van opvoeding, onderwijs en maatschappij, nr 385 v.v. Voor abonnementen en losse nummers: Postbus 13, 1400 AA Purmerend.

Media, algemeen

Graham Murdock en Guy Phelps
Jeugd en massamedia
Stafleu, Leiden, 1976

Dit boek is het verslag van een vierjarenproject van het Britse *Centre for mass communication research*. In het Engels onder de titel *Mass media and the secondary school*, in 1973 verschenen bij MacMillan.

Van de massamedia komt vooral de popmuziek aan de orde. Maar omdat ook op de televisie de popmuziekprogramma's een belangrijke rol spelen, mag dit boek hier wel genoemd worden.

Een belangrijker reden is dat hier de spanning aan de orde komt tussen wat scholieren van belang vinden en wat hun leraren vinden. Oorspronkelijk was het onderzoek opgezet om na te gaan op welke manieren de massamedia schadelijk zijn voor het onderwijs, maar geleidelijk wijzigde de richting van het onderzoek zich naar de vraag hoe je de school moet veranderen om hem aan te laten sluiten bij de leefwereld van de leerlingen. Kortom, de culturele vooronderstellingen van het onderwijssysteem worden ter discussie gesteld.

Het boek bestaat uit drie delen.

Het eerste deel onderzoekt het oordeel dat leraren over hun beroep hebben en wat leraren vinden van de invloed van massamedia op hun leerlingen. Het tweede deel onderzoekt betrokkenheid bij en onverschilligheid voor de school bij leerlingen, gaat na hoe scholieren hun vrije tijd besteden en welke invloed popmuziek op hun leven heeft. Het derde deel bevat bijlagen over de manier waarop het onderzoek is uitgevoerd, met interessante stukken over de manier waarop de onderzoekers op sommige scholen werden ontvangen.

De schrijvers bepleiten een onderwijs dat (meer) van de massamedia uitgaat. Het doel van dat onderwijs zou moeten zijn:

- de leerlingen aansporen in hun rol als consument scherp te onderscheiden;
- de leerlingen enig inzicht te geven in ontwikkeling en werkwijzen van de massamedia;
- de leerlingen zoveel mogelijk gelegenheid geven hun eigen massamediamateriaal te ontwerpen en te maken.

Ze bepleiten niet een afzonderlijk vak 'media'; bij enquêtes is hun gebleken dat maar zeventien procent van de leerlingen zo'n vak leuk zouden vinden. Waar 59 procent van de leerlingen wel voor voelde, was aandacht voor en werken met massamedia in andere vakken, vooral geschiedenis en andere maatschappijvakken.

Het boek bevat een overzicht van de geschiedenis van de popmuziek dat inmiddels natuurlijk wel verouderd is (punk en reggae worden niet genoemd), maar toch heel wat gegevens biedt.

Televisie en vertrossing

DIC-map nr 58, De Horstink, Amersfoort, 1976

De map, een collage van ruim 75 artikelen, de meeste eerder verschenen in kranten of tijdschriften, bestaat uit 3 delen. Het eerste deel heet 'De media als maatschappelijk verschijnsel', en bevat bijdragen over functie en invloed van televisie, over openbaarheid, over televisie als informatieverschaffer, over commerciële en overheidsinvloed, enzovoort, enzovoort. Deel II, 'Tros en vertrossing', bevat onder meer enkele bijdragen over de geschiedenis van de omroep. In deel III, 'In woelig Vara-water', geniet de Vara de eer te zijn gekozen als exponent van de strijd (hm) tegen de vertrossing. Tenslotte een uitgebreide Literatuur-opgave.

De map is uiteraard hier en daar niet bepaald actueel meer, maar je kunt er als onderwijsgevende toch nog heel wat mee doen. Op z'n minst levert hij stof tot overweging. Je kunt er vast en zeker voor medialessen wel wat gegevens of materiaal uit halen, en waarschijnlijk ook wel inspiratie, ideeën of thema's. (Misschien is voor de jeugd de geschiedenis van de omroepen wel verhelderend en leerzamer dan de geschiedenis van de Nederlandse literatuur.)

Een praktisch bezwaar is de onoverzichtelijkheid: erg veel korte artikelen, wisselend niveau, wisselende kwaliteit. Of is dat juist een voordeel?

Tijdschriften

Onderwijs en media

Losbladig, driemaandelijks tijdschrift. Uitgave: Samson, Alphen a/d Rijn en Brussel.

Media

Tweemaandelijks tijdschrift voor cinematografie en beeldcultuur. Adres België: Cornet de Grezstraat 14, 1030 Brussel, tel. 02/2172498; adres Nederland: Nieuwe Schoolstraat 85, 's Gravenhage, tel. 070 - 462169.

Onder Schooltijd

Bevat informatie, documentatie en verwerking voor multimediaal onderwijs. Verschijnt 9 maal per jaar. Uitgave: NCRV-schoolradio en -televisie, Postbus 121, Schuttersweg 8-10, 1200 JE Hilversum, tel. 035 - 719254.

Registratie
van beeld en geluid bij wetenschappelijk onderwijs & onderzoek. Driemaandelijks uitgave van de stichting Film en Wetenschap, Hengeveldstraat 29, Utrecht, tel. 030 - 716816.

Optiek
Verschijnt 5 maal per jaar; prijs f 17,50 per jaar (voor leden f 12,50). Uitgave van de Vereniging Kontaktgroep Audiovisuele vorming en de stichting Audiovisuele vorming, Oude Zijds Voorburgwal 129, Amsterdam.

agenda

Festikon '80 Educatieve mediaweek in Singer te Laren NH

In het Singercomplex te Laren NH wordt dit jaar voor de 19e maal het Festikon gehouden. Deze educatieve mediamanifestatie vindt plaats van dinsdag 23 tot zondag 28 september. Tot dusver heeft het festikon zich tot Nederland beperkt doch ditmaal krijgt het een meer internationaal accent.

Per dag zullen naast elkaar vier programma's, ieder met een eigen karakter, worden aangeboden. In het algemeen programma zullen 25 à 30 grote speelfilms uit verschillende landen te zien zijn. Hierbij zijn vele premières voor Nederland. Het thematisch programma heeft iedere dag een ander onderwerp, waarover zowel speelfilm als documentaires vertoond worden. In het multimediale programma is de aandacht vooral gericht op groepsmedia als videoproducties, diaserieën, fotoreportages, enz. Er zullen verschillende modellen van media-analyse gepresenteerd worden. Ook de 8 mm film speelt een rol in het multimediale programma.

Het vierde programma van het festikon is dit jaar een internationaal symposium met als thema 'massa, groep en media'.

Doel van het festikon is films en andere av-media onder de aandacht te brengen van mensen uit onderwijs en welzijnswerk, die deze media in hun werk gebruiken. Er is ruimschoots gelegenheid tot discussie. De eigen inbreng van groepen speelt een grote rol.

Onderwerpen van het thematisch programma:

- 23-9 Botsing der culturen, o.a. het conflict tussen westerse en islamitische cultuur
- 24-9 Wonen en werken, waarin de discussie toegespitst zal worden op de werkloosheid en de woningnood
- 25-9 Film en politieke vorming
- 26-9 Film 1930, een nieuw geluid (filmhistorisch programma)
- 27-9 Pedagogiek en media
- 28-9 Vrouwenprogramma.

Het symposium 'massa, groep en media' zal zich bezighouden met de ontwikkeling van de media in de jaren tachtig.

Nadere inlichtingen: Bureau Festikon, VNFI, Postbus 515, 1200 AM Hilversum, tel. 035 - 17645.

Discussie over jeugdliteratuur

Op zaterdag 20 september houdt de stichting Bzztôh samen met de landelijke werkgroepen kinder- en jeugdliteratuur in Den Haag een discussiedag over het recense-

ren van jeugdboeken, onder het motto *Veel verhaal, weinig kritiek*. Met onder meer een inleiding door Anne de Vries, leraar Nederlands aan een PA, een paneldiscussie, een toneelbewerking van Guus Kuijers *Niet met de poppen gooien* en een inleiding over bewustzijnsindustrie en jeugdboekenkritiek. Werk- en actiegroepen die met jeugdliteratuur te maken hebben, verzorgen een informatiemarkt.

Wie zich opgeeft bij Bzztôh, Stille Veerkade 7, 2512 BE Den Haag, met vermelding van naam, adres en beroep, krijgt een gratis toegangsbewijs toegestuurd.

Initiatief van de Vereniging voor Wetenschappelijke Spelling

De VWS houdt op 22 november 1980 haar jaarvergadering. Dan wordt een bestuursvoorstel besproken om te gaan ijveren voor verandering van artikel 1 en 6 van de spellingwet. Wilt u meebeslissen over dit uiterst belangrijke voorstel? Maak tenminste f 10,- over op giro 687800 van de Vereniging voor Wetenschappelijke Spelling in Breda en schrijf erbij: nieuw lid per 2 januari 1980. U ontvangt dan de vier nummers van VWS-nieuws, die in 1980 zijn uitgekomen of nog uitkomen (daarin staan de betreffende voorstellen) en u kunt dan deelnemen aan de enquête over de voorstellen. Ook wordt u uitgenodigd voor de jaarvergadering.

Correctie

Naast een enkel ander, onschadelijk zetfoutje bevat 'Overal kloven' (1980: 3) enkele hinderlijke afwijkingen op de door Wam de Moor ingeleverde tekst. Op p. 4 kolom 2 halverwege staat 'dergelijk' i.p.v. 'degelijk'. Van p. 4 naar p. 5 leze men: 'Anno 1975 trapt Van der Vegt nog *geen* (i.p.v. *een*) open deur in.'

In de laatste alinea op p. 11 leze men 'beschrijver' i.p.v. 'beschrijving'. Het laatste zinnetje van deze alinea staat erbarmelijk in de koude door het wegvallen van het heel het voorafgaande samenvatten-de voegwoord 'Of'.

En in kolom 2 op p. 13, noot 50 moet het laatste woord 'leesplezier' i.p.v. 'leerplezier' zijn, maar dat had u al begrepen natuurlijk.